

Seat No. _____

HP-004-016201

B. Ed. (Basic) (Sem. II) (CBCS)

Examination

April - 2023

CC-3(A) Philosophical and Sociological

Foundation of Education

Faculty Code : 004

Subject Code : 016201

Time : 2:30 Hours / Total Marks : 70

- 1 નીચેના પ્રશ્નોના સૂચના અનુસાર જવાબ આપો.
- (અ) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ 400 શબ્દોમાં આપો. 8
- (1) કેળવણીનું સંકુચિત સ્વરૂપ કેવા પ્રકારનું છે તેની માહિતી આપો.
- (2) તત્વજ્ઞાનનો અર્થ અને સંકલ્પના સમજાવો.
- (3) સામાજિક પરિવર્તનનો અર્થ સવિસ્તર જણાવો.
- (બ) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ 250 શબ્દોમાં આપો. 6
- (1) વર્ધા શિક્ષણ યોજનાના મુખ્ય કયા ઠરાવો પસાર કરવામાં આવ્યા હતા?
- (2) પ્રકૃતિવાદી શિક્ષણના હેતુઓ વર્ણવો.
- (3) સ્ત્રી કેળવણીનું મહત્ત્વ જણાવો.
- 2 નીચેના પ્રશ્નોના સૂચના અનુસાર જવાબ આપો.
- (અ) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ 400 શબ્દોમાં આપો. 8
- (1) ખાનગીકરણનો અર્થ આપી વિસ્તારથી વર્ણવો.
- (2) ગાંધીજીના મતે શાળાના વિવિધ ઓરડાઓનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (3) વિવેકાનંદના મતે અભ્યાસક્રમની રચના વર્ણવો.

- (બ) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ 250 શબ્દોમાં આપો. 6
- (1) કેળવણીના સામાન્ય હેતુઓમાંથી કોઈપણ બે હેતુઓ લખો.
  - (2) સામાજિક પરિવર્તનનું સ્વરૂપ ટૂંકમાં જણાવો.
  - (3) ચેતન મન અને અચેતન મનનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- 3 નીચેના પ્રશ્નોના સૂચના અનુસાર જવાબ આપો.
- (અ) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ 400 શબ્દોમાં આપો. 8
- (1) નઈ તાલીમનો વિદ્યાર્થી સમાજને કેવી - કેવી રીતે ઉપયોગી થશે.
  - (2) સામાજિક પરિવર્તન પર અસર કરતાં પરિબળો જણાવો.
  - (3) કેળવણીનો શાબ્દિક અર્થ સવિસ્તર વર્ણવો.
- (બ) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ 250 શબ્દોમાં આપો. 6
- (1) વાસ્તવવાદની દૃષ્ટિએ શિક્ષકનું સ્થાન વર્ણવો.
  - (2) વર્તમાન સમયમાં મૂલ્ય શિક્ષણની જરૂરિયાત જણાવો.
  - (3) અનૌપચારિક કેળવણી એટલે?
- 4 નીચેના પ્રશ્નોના સૂચના અનુસાર જવાબ આપો.
- (અ) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ 400 શબ્દોમાં આપો. 8
- (1) સમૂહ જીવનના ફાયદાઓ લખો.
  - (2) નાનાભાઈ ભટ્ટે કઈ - કઈ સંસ્થાઓનું નિર્માણ કર્યું અને તેમાં કેવા અભ્યાસક્રમો દાખલ કરેલા છે તે સવિસ્તર જણાવો.
  - (3) મૂલ્ય શિક્ષણનો અર્થ આથી પ્રકારો મુદ્દાસર લખો.
- (બ) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ 250 શબ્દોમાં આપો. 6
- (1) શિસ્તના પ્રકાર લખી ગાંધીજીના મતે કઈ શિસ્ત ઉત્તમ ગણવામાં આવે છે ?
  - (2) સ્ત્રી કેળવણીની યોજનાઓના નામ દર્શાવી કોઈપણ બે યોજનાઓ વિશે ટૂંકમાં લખો.
  - (3) તમે કરેલા ઓફ કેમ્પના અનુભવો વર્ણવો.

5 નીચેના દસ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

14

- (1) શિક્ષણ એક એવી પ્રક્રિયા છે કે _____
- (2) 'સ્વામી વિવેકાનંદ' અને 'કૃષ્ણમૂર્તિ'ના મત મુજબ કેળવણીની વ્યાખ્યા લખો.
- (3) સ્ત્રી કેળવણીના પ્રયાસ માટે સરસ્વતી સાધના યોજના વિશે લખો.
- (4) મૂલ્ય શિક્ષણનો અર્થ આપો.
- (5) તત્ત્વજ્ઞાનએ _____ અને _____ નું વિજ્ઞાન છે.
- (6) પ્રકૃતિવાદને બીજા કયા - કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે?
- (7) ગાંધીજીનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો ?
- (8) સ્વાવલંબનના ત્રણ પ્રકારોના નામ લખો.
- (9) ચારિત્રઘડતર દ્વારા વિદ્યાર્થીઓમાં કેવા-કેવા આદર્શ મૂલ્યોનું ઘડતર થાય છે ?
- (10) વર્ધા શિક્ષણ યોજનાની સમિતિના ત્રણ સભ્યોના નામ લખો.